

	Захід-Схід: особливості політичних культур. _
	<p> Ступінь вищої освіти – другий (магістерський) Освітньо-професійна програма: 052 «Політологія» Рік навчання: 1, семестр 1 Кількість кредитів: 5, 150 годин Мова викладання: українська Дні, час, місце: Французький б-р, 24/26, за розкладом Консультації: Французький б-р, 24/26, к. 35, щотижнево за розкладом </p>

СИЛАБУС

Викладач:	доктор філос.. наук, професор Попков Василь Васильович
Кафедра:	політології
Контактна інформація:	vpopkov951@gmail.com

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація зі студентами буде здійснюватися через вказаний E-mail та очні зустрічі на консультаціях.

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Мета: Вивчення сучасних політико-культурних трансформацій є суттєво необхідним компонентом другого освітнього рівня (магістр) студента – політолога, його професійної підготовки, формування здібностей творчого розв'язання складних питань сучасного політичного процесу.

Завдання пропонованого курсу полягає в тому, щоб виховати у студентів здібності компетентно орієнтуватись у складних соціокультурних реаліях ХХІ століття, бачити перспективні та проблемні сторони різноманітних політичних культур, загальне та особливе в політичних культурах світу, формувати конклюдентне ставлення до проблеми культурних протиріч сучасності.

Йдеться про аналіз особливостей, характерних рис політичних культур країн Заходу і Сходу, а також розкриття характеру та нюансів їх впливу на глобальний політичний процес. Окрема увага приділяється проблемі самовизначення України в контексті культурних протиріч сучасності.

Передумовою вивчення дисципліни є опанування таких дисциплін, як: філософія, загальна теорія політики, політична культура і ідеологія на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти.

СТРУКТУРА КУРСУ

Тема	Результати навчання	Завдання
------	---------------------	----------

<p>Основні методологічні підходи до вивчення політичних культур глобальної спільноти у XXI столітті.</p>	<p>Знати сутність інклюзивістського підходу до теми політичного мультикультуралізму. Уявляти сутність інклюзивістського підходу у сучасній політичній філософії Заходу та сутність ексклюзивізму Сходу. Вміти застосовувати методологію конклюдивізму в умовах глобальних потрясінь XXI століття.</p>	<p>Питання, реферативні роботи</p>
<p>Принцип технологічного ставлення до світу в системі західних політичних цінностей. Натуроцентричні практики Сходу</p>	<p>Знати базові принципи західного модерну: (політоцентризм, механіцизм, конгломеративність, науковий інструменталізм, відокремлення креативізму від моралі).</p> <p>Вміти робити компаративний аналіз західного технологізму та східного натуроцентризму.</p>	<p>Питання, Реферативні роботи</p>
<p>Атомарно-номіналістичний принцип Західної політичної культури. Соціетарний характер політичної культури Сходу.</p>	<p>З'ясувати фундаментальний принцип західної демократії, сформований в умовах "третього стану", з його ринковими відносинами і технологіями партнерського обміну.</p> <p>Вміти аналізувати коріння соціетарного та емфатичного характеру політичної культури Сходу.</p>	<p>Питання, реферативні роботи, інтерактивний дискурс.</p>
<p>Принцип розподілу влади як основа ліберальної політичної моделі. Централізована влада як особливість політичної культури Сходу</p>	<p>Знати умови походження головного винахіду демократії Нового часу - три гілки влади: законодавчу, виконавчу та судову. Вміти аналізувати особливості становлення та розвитку інститутів централізованої влади як прояву політичної культури Сходу .</p>	<p>Питання, реферативні роботи</p>
<p>Ліберальний принцип «відкритого суспільства» та його сприйняття на Сході.</p>	<p>Знати основні аспекти "відкритого суспільства". 1) у соціологічному плані - усунення умов, які перешкоджають вільної ініціативи особистості. 2) у культурологічному плані - орієнтація на особистість, вільну від набутих стереотипів культури та ідеології. 3) у геополітичному плані — орієнтація на “глобальний світ”, звільнений від національно-державних перешкоджань.</p> <p>Вміти аналізувати політичне підґрунття східного дискурсу стосовно принципу «відкритого суспільства».</p>	<p>Питання, реферативні роботи</p>

<p>Глобальні наслідки імплементації технологічного принципу в політиці XXI століття. Східна альтернатива</p>	<p>Знати сильні та проблемні сторони дії закону технологічної ефективності у загальнолюдської стратегії глобального виживання. З'ясувати особливості застосування технологічного принципу у політичній системі країн Заходу, та проблематику відчуження.</p> <p>Вміти компетентно трактувати Східну альтернативу (тема “симфонії” людини, суспільства, природи).</p>	<p>Питання, реферативні роботи</p>
<p>Вплив «принципу невизначеності» на глобальний політичний процес. Соціокультурні відповіді Сходу.</p>	<p>Знати особливості дії «принципу невизначеності» у сучасній соціальній практиці, проблематику “уявної” та “практичної” реальності, проблеми сучасного релятивізму і скептицизму. Вміти розбиратися в політичних аспектах телеології Етосу цивілізацій Сходу.</p>	<p>Питання, реферативні роботи</p>
<p>Атомарно-номіналістичний принцип та проблема особистості у XXI столітті. Особистість у політичній культурі Сходу.</p>	<p>Знати сучасні особливості дії принципу “первісної незалежності” учасників політичного процесу в країнах Заходу, проблеми та ризики перетворення представницької демократії в елітарну (авторитарну).</p> <p>Сприймати політику не лише як процедуру реалізації тих чи інших елітарних інтересів, а й процедуру виявлення колективних інтересів нації, єдиного соціального організму.</p> <p>Вміти аналізувати ставлення політичних культур Сходу до теми “атомарності” в суспільстві.</p>	<p>Питання, реферативні роботи</p>
<p>Соціально-політичні наслідки дії ліберального принципу «поділу влади» у сприйнятті східних суспільств.</p>	<p>Знати сутність проблеми зіткнення легітимності та ефективності (що сприяє “необмеженої” дії виконавчих органів). Уявити співвідношення <i>політичної та соціальної</i> демократії. Уявляти досвід формування суспільств поширюваної <i>соціальної</i> демократії при обмеженої <i>політичній</i> демократії на Сході.</p> <p>Вміти включитися в дискусію стосовно пошуку політичної системи, здібної поєднати високу ефективність, орієнтацію на масову участь, ґрунтовну легітимність та демократичну підконтрольність. Орієнтуватись у пріоритетах Східних країн у цьому питанні</p>	<p>Питання, реферативні роботи</p>
<p>Глобальні наслідки реалізації доктрини «відкритого суспільства».</p>	<p>Розбиратись у проблематиці співвідношення “демократичної відкритості” та “елітарної закритості” у сучасних суспільствах.</p>	<p>Питання, реферативні роботи</p>

<p>Східний тренд: “посилення модернізації та “послаблення вестернізації”</p>	<p>Орієнтуватись в сучасних проектах “єдиного простору” модернізації та демократизації, практиках формування реального "відкритого суспільства". Знати позицію країн Сходу щодо перспектив «відкритого суспільства”.</p> <p>Вміти аналізувати соціокультурні ресурси Заходу і Сходу з позиції розбудови конклюдивного світу. Розбиратись в загальноукраїнському дискурсі щодо перспектив взаємодії політичних культур Заходу та Сходу.</p>
---	--

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА

1. Бжезинський З. «Україна має показати своєму молодшому братові – Росії – приклад політичної культури» [Електронний ресурс] / З. Бжезинський. – Режим доступу : // <http://www.pravda.com.ua/news/2007/11/14/66832.htm> .
2. Бурдяк В. І. Політична культура країн Європи в контексті інтегративних процесів : монографія / В. І. Бурдяк, Н. Ю. Ротар. – Чернівці : Рута, 2004. – 328 с.
3. Вебер М. Соціологія релігії // Вебер М. Избранное. Образ суспільства. С. 248.
4. Вебер М. Протестантська етика і дух капіталізму. С. 201-202
Вебер М. Протестантська етика і дух капіталізму // Вебер М. Вибрані твори. С. 143.
5. Гантингтон Семюел. Політичний порядок у мінливих суспільствах // Семюел Гантінгтон. - К.: Наш формат., 2020. - 448 с.
6. Головаха Є. Соціальні зміни в Україні та Європі: за результатами «Європейського соціального дослідження» 2005–2007 роки / Є. Головаха, А. Горбачик. – К. : Ін-т соціології НАН України, 2008. – 133
7. Західна політична культура: римський шлях.[Електронний ресурс] Режимдоступу:https://stud.com.ua/50274/politologiya/zahidna_politichna_kultura_rimskiy_shlyah
8. Ісламська політична культура. [Електронний ресурс] Режим доступу: https://stud.com.ua/50272/politologiya/islamska_politichna_kultura
9. Історія європейської ментальності / за ред. Петера Дінцельбахера / Переклав з нім. В. Кам’янець. – Львів: Літопис, 2004. – 720 с.
10. Історія європейської цивілізації. Середньовіччя: Варвари, християни, мусульмани / За ред. У. Еко / пер. з іт. Харків : Фоліо, 2018. 698 с.
11. Кастельс М. Могутність самобутності // Нова постіндустріальна хвиля на Заході. С. 298-299.

12. Колосок Т. С. Спільна європейська історико-культурна традиція як основи формування європейської ідентичності в контексті міжкультурної взаємодії [Електронний ресурс] / Т. С. Колосок. – Режим доступу : // www.culturalstudies.in.ua/sekcia_s_s4_5.php
13. Конфуціансько-буддійська політична культура. [Електронний ресурс] Режим доступу: https://stud.com.ua/50271/politologiya/konfutsiansko_buddiyska_politichna_kultura
14. Кримський А. Ю. Вибрані сходознавчі праці : в 5 т. / Голов. ред. Л. В. Матвеєва. Київ : ВД «Стилос», 2007–2010.
15. Морозова О. Особливості політичної культури сходу і заходу [Електронний ресурс]/ О. Морозова. - Режим доступу <http://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/36070/Morozova.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
16. *Нагорна Л.* Політична культура // Політична енциклопедія. Редкол.: Ю. Левенець (голова), Ю. Шаповал (заст. голови) та ін. — К.: Парламентське видавництво, 2011. — с.578 ISBN 978-966-611-818-2
17. Політичні трансформації у країнах Центральної Європи наприкінці ХХ – на початку ХХІ століть: Навчальний посібник / Упоряд. М. Лендбел. – Ужгород: Поліграфцентр “Ліра”, 2016. – 464 с. ISBN 978-617-596-221-
18. Половко О. Політична субкультура // Політична енциклопедія. Редкол.: Ю. Левенець (голова), Ю. Шаповал (заст. голови) та ін. — К.: Парламентське видавництво, 2011. — с.696 ISBN 978-966-611-818-2
19. Попков В.В (співаєт Чень Гуїн, Тянь Юань) Лао Цзи. Китайська класика на українській та китайській мовах. // КНР. Далянь. Вид. Далянського політехнічного інституту., 220 — 202 с.
20. Рудакевич О.М. Національна політична культура: теорія, методологія, український досвід: Моногр. / О. М. Рудакевич – Тернопіль: Вид-во ТНЕУ «Економічна думка», 2010. – 456 с.
21. Саліцкій А. Китайська цивілізація в сучасному світі // Світова економіка і міжнародні відносини. 2003. № 8. С. 70-77.
22. Типології політичних культур. [Електронний ресурс] Режим доступу: https://pidru4niki.com/1660021155282/politologiya/tipologiya_politichnih_kultur_politichni_subkulturi
23. Фергюсон Ніл. Цивілізація. Як захід став успішним. Шість козирів у колоді Заходу// Ніл Фергюсон. - К.: Наш формат, 2018. - 488 с.
24. Янів В. Нариси до історії української етнопсихології / В. Янів ; [2-ге вид., перероб. і доп.]. – К. : Знання, 2006. – 341 с.

25. Almond, Eds. Gabriel A. Verba Sidney. – Newbury Park : Sage Publications, 1980. – 421 p
26. Bloom J., Blair Sh. Islam: A Thousand Years of Faith and Power. New Haven; London : Yale University Press, 2002. 304 p.
27. Hu Shaohua. Historical legacies and democracy // Asian thought and society. - Oneonta, 1998. Vol.23, № 67. P. 3-22..
28. Nasr S. H. Islam: Religion, History, and Civilization. San Francisco : Harper One, 2002. - 112 p
29. Rosenthal F. The Classical Heritage in Islam / Trans. from the german. London; New York : Routledge, 1994. 322 p.
30. The Civic Culture : Political Attitudes and Democracy in Five Nations / G. A. Almond, S. Verba. – Princeton : Princeton University Press, 1963. – 375 p.
31. The Civic Culture Revisited / Eds. Gabriel A. Almond, Sidney Verba. – Newbury Park : Sage Publications, 1980. – 421 p
32. Turner H. R. Science in Medieval Islam: an Illustrated Introduction. 3rd ed. Austin : University of Texas Press, 1997. 288 p.

ОЦІНЮВАННЯ

Форма підсумкового контролю – іспит

Теми практичних занять	Кількість балів за вид роботи	Разом балів
Основні методологічні підходи до вивчення політичних культур глобальної спільноти у XXI столітті.	0 – 5 (опитування, участь у дискусії)	0 – 5
Принцип технологічного ставлення до світу в системі західних політичних цінностей. Натуроцентричні практики Сходу	0 – 5 (Реферативна робота, опитування, участь у дискусії)	0 – 5
Атомарно-номіналістичний принцип Західної політичної культури. Соціетарний характер політичної культури Сходу.	0 – 5 (Реферативна робота, опитування)	0 – 5
Принцип розподілу влади як основа ліберальної політичної моделі. Централізована влада як особливість політичної культури Сходу	0 – 5 (Реферативна робота, опитування, участь у дискусії)	0 – 5

Ліберальний принцип «відкритого суспільства» та його сприйняття Сходу.	0 –5 (Реферативна робота, опитування, участь у дискусії)	0 – 5
Глобальні наслідки імплементації технологічного принципу в політиці ХХІ століття. Східна альтернатива	0 –5 (Реферативна робота, опитування, участь у дискусії)	0 – 5
Вплив «принципу невизначеності» на глобальний політичний процес. Соціокультурні відповіді Сходу.	0 –5 (Реферативна робота, есе, опитування, участь у дискусії)	0 – 5
Атомарно-номіналістичний принцип та проблема особистості у ХХІ столітті. Особистість у політичній культурі Сходу.	0 –5 (Реферативна робота, опитування, участь у дискусії)	0 – 5
Соціально-політичні наслідки дії ліберального принципу «поділу влади» у сприйнятті східних суспільств.	0 –5 (Реферативна робота, опитування, участь у дискусії)	0 – 5
Глобальні наслідки реалізації доктрини «відкритого суспільства». Східний тренд: “посилення модернізації та “послаблення вестернізації	0 –5 (Реферативна робота, опитування, участь у дискусії)	0 – 5
	Всього за практичні заняття	50
	Підсумкове оцінювання	50
	Всього	100

ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (- 10%). Обов’язкова присутність здобувачів на підсумковому контролі. Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин.

Політика щодо академічної доброчесності: регламентується Кодексом академічної доброчесності учасників освітнього процесу Одеського національного університету імені І.І. Мечникова, Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у освітній та науково-дослідній роботі учасників освітнього процесу та науковців Одеського національного університету імені І.І. Мечникова (<http://onu.edu.ua/uk/geninfo/official-documents>).

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим. В окремих випадках навчання може відбуватись он-лайн з використанням дистанційних технологій. Порядок та умови такого навчання регламентуються Положенням про організацію освітнього процесу в ОНУ (<http://onu.edu.ua/uk/geninfo/official-documents>). У випадку відсутності здобувача на лекції або практичному занятті він зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття через опитування в поза аудиторний час (час консультацій викладача). Невідпрацьовані заняття вважаються незданими і за них не нараховується оцінка в балах. У підсумку, оцінені за 100-бальною системою, знання здобувача відображаються у заліково-екзаменаційній відомості та заліковій книжці.